

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej

Točaj XL.

V Ljubljani, 14. vinotoka 1887.

List 41.

Pridiga o zlati maši sv. Očeta Leona XIII pri procesiji na Dobrovi 2. oktobra 1887 Roženkransko nedeljo.

(Sv. Oče Leon XIII in moč sv. rožnega venca.)

„Odsihmal me bodo povelicevali vsi narodi.“ Luk. 1. 48.

Premilostni knez in škof! Dragi poslušalci!

Med božjimi poti na Kranjskem že zdavnej slov romarska cerkev Matere Božje na Dobrovi, kjer je bilo že dosti molitev uslišanih, dosti potertih okrepčanih, dosti žalostnih potolaženih, dosti grešnikov spreobrnjenih. Zato je pa tudi ta božja pot jako priljubljena med našim vernim narodom, ki zlasti v dobi med Velikim Šmarnom in Marijinim Imenom in o praznikih sv. Matere Božje v obilnem številu sem prihaja, da nebeško Kraljico počasti in se Njenemu mogočnemu varstvu priporoča.

Že zarad tega se toraj nihče ne čudi, da se je tudi danes, ko obhajamo praznik sv. Rožnega venca, iz Ljubljane in sosednjih fará toliko vernega ljudstva v slovesnih procesijah tukaj sošlo, da bi počastilo Kraljico sv. Rožnega venca.

Ali poleg tega splošnjega namena ima današnji shod še drug poseben pomen, ki mu daje izvanredno prazničen značaj, ker se ga ne vdeležuje le brezštevila množica vernega ljudstva s svojimi duhovnimi pastirji, ampak tudi naš premilostni knez in škof sami, dalje verni sin ene naj plemenitejše in sv. cerkvi naj vdanejše kneževske rodovine, svitli princ Ernst Windisch-Grätz, in mnogo drugih odličnih in časti vrednih gospodov. Ta prevažni vzrok današnjemu nenavadno slovesnemu shodu je zlata maša, ki jo bodo naš preljubljeni višji pastir, namestnik Jezusov na zemlji, naš sv. Oče Leon XIII letos obhajali. Dobri otroci se že od nekda in povsod kaj radi vdeležujejo srečnih, častnih in veselih dogodkov, ki zadevajo njih stariše, njih očeta ali mater, in jim hočejo zlasti pri takih prilikah še jasnejše in priserčnejše kakor sicer pokazati svoje notranje čute, vdanost, ljubezen, zvestobo in pokorščino. Tudi verni otroci sv. katoliške cerkve se veselé izvanredne sreče svojega duhovnega Očeta in namestnika Jezusovega na zemlji, kterim je ljubeznjivi Bog podelil nenavadno milost

doživeti petdesetletnico svojega mašništva in obhajati zlato mašo. Celi kerščanski svet se hoče vdeležiti te slovesnosti in sv. Očetu pokazati, da jim je v pravi otročji ljubezni in zvestobi vdan in pokoren.

Toda Rim je daleč in le malo jih je v stanu tje iti; pa še njim, ki večno mesto obiščejo, ni vsem dano viditi sv. Očeta in se osebno pokloniti vidnemu poglavarju sv. katoliške cerkve. Preogromna večina vernih katoličanov bode morala toraj doma obhajati veseli dogodek zlate maše papeževe in se le v duhu pridruževati slavnostim, ki se bodo o tej priliki in Rimu godile. Da bi bile pa te domače slovesnosti tem veličastnejše in tem primernejše blagim namenom sv. Očeta, osnovali so se po raznih deželah in škofijah posebni odbori, ki te slavnosti vredujejo in vse potrebno oskerbljujejo. Tudi pri nas se je sestavil tak odbor, kteremu je predsednik, že prej omenjeni in danes tukaj pričujoči svitli knez Ernst Windisch-Grätz, podpredsednik pa prečastiti prelat in stolni kan. dr. Andrej Čebašek. Temu odboru se je primérno zdelo na današnjo Roženkransko nedeljo za Ljubljano in sosednje fare napraviti slovesne procesije k Materi Božji na Dobrovo s slovesno sv. mašo, ki jo bodo darovali premilostni knez in škof sami, in s primerno pridigo, ki je kot prečastna naloga mene zadela, in katero bom skušal po svoji slabi moči rešiti. Pri tej nalogi mi je bilo zlasti dvojno pred očmi, prvič da ne smem molčati o sv. Očetu Leonu XIII, kterim današnja slovesnost velja; drugič, da ne smem prezirati preimenitnega praznika, ki ga Mariji na čast sv. cerkev ravno danes obhaja. K sreči pa je življenje in delovanje sv. Očeta Leona XIII s sv. Rožnim vencem v tako tesni zvezi, da mi ne bode težko o obojem govoriti in Vam pokazati, kako prav in primerno je bilo, prvo slovesnost o priliki papeževe zlate maše napraviti v cerkvi Matere Božje v praznik sv. Rožnega venca.

Sv. Oče Leon XIII, poprej Joahim Pecci (r. Peči), so bili rojeni 2. marca 1810 v nekdanjem papeževem tergu Karpineta. Po izverstno doveršenih višjih solah je bil mladi Pecci na Silvestrov dan 1. 1837 mašnik posvečen ter je svoje javno službovanje pričel pri deželni upravi. Posloval je kot papežev pooblaščenec ali delegat v papeževi knježevini Beneventu, kjer so se potikali tolovaji in tihotapci, kterim so celo imenitni in veljavni gospodje potuho dajali; pa mladi delegat je vsled svoje strogosti in previdnosti tolovajstvo in tihotapstvo v kratkem popolnoma zaterl in v naj lepši red



spravil vse javne zadeve. Ne dolgo potem prišel je v enaki lastnosti v Perugia, kjer je na povelje papeževo z enako gorečnostjo kakor v Beneventu preustrojil vso deželno upravo in zlasti poskerbel za javni red. Še ne 30 let star bil je od papeža Gregorija že za nadškofa izbran in l. 1843 kot papežev poročnik ali nuncij poslan k kraljevemu dvoru v Belgijo, kjer si ni le pridobil priznanja sv. Očeta, ampak tudi priznanje in spoštovanje protestantovskega belgijskega kralja Leopolda I. Ko je v Perugii umeri prejšnji škof, prosili so prebivalci papeža Gregorija XVI, da naj jim dá nuncijs Peccia za škofa, ki so ga imeli še od tedaj vsi v naj boljšem spominu, ko je tam opravljal službo papeževega delegata.

Papež Gregor je uslišal te prošnje in že 19. januarja 1846 nuncijs Peccia poterdil za Peruškega škofa. Ali ko se je novi škof l. junija 1846 iz Belgije tje preselil, bil je papež Gregor XVI že umerl in po kratkem izpraznjenji rimske stolice za papeža izvoljen Pij IX, ki je posebno čislal novega peruškega škofa in ga že l. 1853 naredil za kardinala in za člana naj imenitnejših kongregacij. Zlasti pa mu je Pij IX pokazal svoje neomejeno zaupanje, ker ga je l. 1877 po smerti kardinala de Angelis imenoval za kardinala-kamernika sv. Cerkve, ki ima ob času izpraznjene stolice sv. cerkev vladati in preskerbljevati priprave za izvolitev novega papeža. To imenovanje je bilo za kardinala skoraj nekak migljej od zgoraj, kdo bi bil po Pijevi smerti njegov naj vrednejši in naj primérnejši naslednik. Kot kardinal-kamernik se je moral Pecci preseliti v Rim, kjer so Papež Pij IX nedolgo potem 7. februarja 1878 umerli. Medčasna vlada sv. cerkve zadela je sedaj kardinal-kamernika Peccia, ki je v desetih dneh v Vatikanu doveršil vse priprave za izvolitev novega papeža, ob enem pa duhovščini svoje škofije v pastirskem listu priporočal Boga prositi, da bi po svojem neskončnem usmiljenji sv. cerkvi prej ko mogoče podelil njenega poglavarja in izvoljenega branil s svojim mogočnim ščitom. Kardinalu-kamerniku se tedaj ni sanjalo, da se bodo te molitve opravljale za njega samega. Že 18. februarja, enajsti dan po smerti Pijevi, se je bilo k volitvi novega papeža sešlo 61 kardinalov, ki so že tretji dan potem, to je 20. februarja 1878, pri tretjem glasovanji vodjeni od sv. Duha v čudovitem soglasji za vidnega poglavarja sv. katoliške cerkve in namestnika Jezusovega izvolili kardinala-kamernika Peccia. Dva francoska tedaj pričujoča kardinala sta pravila, da se je kardinal Pecci britko zjokal in ves potert zgrudil, ko je videl, da je njegova izvolitev gotova. Živo mu je bila pred očmi težka butara in silno breme, ki se mu je s to izvolitvijo nakladalo. Ker prežalostne so bile vse okoliščine in razmere, ko so Leon XIII prevzeli vladarstvo katoliške cerkve... „Žalosten razgled, tako pišejo sami v svoji prvi okrožnici, se nam odpira pri nastopu naše vlade, kamorkoli se po svetu ozremo, povsod se zaničujejo in prezirajo najviše resnice; izpodkopuje se s tem podlaga, na kateri se stalno ohrani človeška družba. Ljudje so derzni in nesramni ter nasprotujejo sleherni veljavi in oblasti. Raznoverstni prepri. hude razpertije, kervavi boji zijajo nam nasproti. Zakoni, ki branijo pravico in berzdajo človeške strasti, se zaničujejo. Pri človeštvu opazujemo neizmerno hrepenenje po posvetnem imetji in vživanji; pri tem jih pa mnogo pozablja na večnost tako, da celo sami sebi moré, ako nimajo ali ne morejo vživati posvetnih sladnost. Brezvestno se gospodari z javnim premoženjem in pri vsem tem hočejo taki brezvestni sleparji veljati med svojimi kakor kdo si vedi kaki dobrotniki in zagovorniki domovine, svobode in sploh sleherne pravice.

In po poljudno pisanih knjižurah širijo se ti krivi nauki tudi med prosto ljudstvo kakor kužna bolezen“ itd. Ni toraj čuda, da ste prevelika skerb in britka tuga Leonu stiskale in do solz vžalile serce, pri spominu, da se bodo morali odslej iz vseh svojih moči vojskovati zoper vse to, ako hočejo zadostovati svojim dolžnostim in vernim v resnici biti dobri pastir, ki dá celó življenje za svoje ovce. Vendar jim pogum ni upadel; zaupali so v Njega, ki je molil za Petra, da ni jenjala njegova vera (Luk. 22, 32), ki je Petru in njegovim naslednikom obljubil, da bode svojo cerkev postavil na trdno skalo in da je peklerska vrata ne bodo premagale (Mat. 16, 18). V tem zaupanji na božjo pomoč so se vdali Božji volji in sprejeli volitev, ter si kot papež pride, ali pomenljivo ime Leona ali Leva XIII; ker res pravega leva je v sedanjih burnih časih sv. katoliški cerkvi treba, da se ubrani tolikim in tako strahovitim sovražnikom, ki so se s skrivnimi prisegami zavezali in zarotili, da jo hočejo zatreti. V svoji prvi, že prej omenjeni okrožnici sv. Oče pravijo, da je greh kriv vsega zla, ki dandanes tare človeštvo, in da odpad od Boga ljudi tira v časni in večni pogin. „Toraj nazaj k Bogu, kličejo sv. Oče, in poverne se nam zopet mir in sreča!“ Da bi pa to povernitev k Bogu, kolikor mogoče, polajšali in po vsi svoji moči pospeševali, razpisali so po navadi svojih prednikov 15 marca l. 1879 sveto leto, in so vernike spodbujali k pokori in molitvi, da bi s skupnimi prošnjami za cerkev in za človeško družbo od Boga izprosili rešitve iz vseh stisk, ki so tako velike, tako splošnje in tako hude, da jih ne more nobena človeška moč, ampak le Bog sam odpraviti. Ob enem so sv. Oče vernim priporočali, da naj se obernejo k Mariji, k naši srednici in besednici pri Bogu, ki nam bode na njeno mogočno priprošnjo kje podelil, kar mi sami ne zaslužimo.

(Konec nasl.)

Na božjo pot.

Nagovor v Ternovski cerkvi zbranim, na Dobrovo odhajajočim božjepotnikom na rožnivenško nedeljo dne 2. okt. 1887, v proslavo Leona XIII zlatomašnika.

(Konec.)

- a) Namen današnji procesiji in slovesnosti je ta: Mi bočemo s tem očitno pokazati, da smo Slovenci verni katoliški kristjani, zvesto vdani rimski stolici, ki vemo in verujemo, da je Kristus naš Gospod postavil sv. Petra za poglavarja katoliški cerkvi, za svojega namestnika, da je torej tudi vsak naslednik sv. Petra, vsak papež, torej tudi Leon XIII Kristusov namestnik in nezmotljiv poglavar katoliški cerkvi. — Ker pa vemo, koliko stisk da tlači dandanes katoliška cerkev, ker nam je znano, kako brezverci delajo s sv. Očetom; zato hočemo pri tej priliki posebno moliti za blagor katoliške cerkve, da ji Bog, bogat z usmiljenjem, kmalu dodeli doživeti jasnejših, srečnejših dni.

Ker vemo, da je sv. Oče po volji božji svetni vladar rimske države, zato s slovesnostjo javno oporekamo gerdemu, krivičnemu ropu laških upornikov in hočemo prav iskreno Boga prositi, da se kmalu približa čas, ko papež ne bo več jetnik v svojem lastnem mestu.

Prav posebno pa je namen današnji procesiji, da kristjani goreče molijo za sedanjega ljubljenegega vladarja

kat. cerkve, za Leona XIII — zlatomašnika. — Hvalimo najprej ta dan Boga, da je milostno dodelil sv. Očetu veseliti se zlate maše v polnem zdravju, dušnem in telesnem, in tej vroči zahvali pridružimo ponižno prošnjo, naj milostni Bog podaljša sv. Očetu večer življenja, da še dolgo ljubo in prijazno seva in ogreva vesoljni svet milo-zahajoča „luč na nebu“: Leon XIII — zlatomašnik!

Toda ne le prošnji in zahvali, tudi obljubi naj velja današnja slovesnost. obljubi, da hočemo vsikdar ostati zvesti otroci katoliške cerkve, verno vdani njenemu poglavarju, sv. Očetu. — Zahvala vroča, prošnja mila in obljuba slovesna naj napolnuje naša serca pri današnji slovesnosti v namene, katere sem vam pojasnil, in vdeležili se bodete procesije v svoj dušni prid!

b) Omenim vam še prav ob kratkem, kako primérno je, da se obhaja ta slovesnost ravno današnje, rožnivenško nedeljo, ko se živo spominjamo prelepe molitve sv. rožnega venca.

Znano vam je gotovo, kako sv. Oče radi molijo, kako radi posebno molijo sv. rožni venec. Zato ga tudi radi priporočajo vernikom, zato so to molitev že štirikrat priporočali v posebnih okrožnicah, in zadnje sveto leto izročili v varstvo Mariji, Kraljici sv. rožnega venca. Sv. Oče terdno upajo, da kakor je nekdanj ob času sv. Dominika Marija po tej molitvi ogrela v veri merzli svet, tako bo prošena, storila tudi v naših časih, da ona, ki je nekdanj zaterla vse krivovere, tudi sedaj zmotene pripelje pod varno krilo nezmotljive matere kat. cerkve. — Zato toraj, ker se verši današnja slovesnost v spomin sv. Očeta, ki posebno ljubijo molitev sv. rožnega venca, je primérno, da se verši ravno na rožnivenško nedeljo. — Zato kristjani, tudi vi goreče po poti molite sv. rožni venec v namen sv. Očeta!

V molitvah in lepem petji naj vam mine prelepa pot do M. B. na Dobrovi; skerbno naj se varuje vsak, da ob tej priliki z grehom, s pijančevanjem, nerednim, razuzdanim vedenjem ne žali Boga. — Toda ako živo premislite vse, kar sem vam omenil; ako imate pred očmi, v kakih stiskah da žaluje sv. Cerkev, v kako žalostnih razmerah so sv. Oče; oj, potem porečete sami sebi: Molitev, veliko molitev in pokore, pokore je potreba, da se nas Bog usmili; to premišljujočim vam bodo ta dan vrele goreče molitve iz skesanih serc, goreče molitve za katoliško cerkev in ljubljene nje vladarja Leona XIII — zlatomašnika! — Spremljaj vas na tem potu Kraljica sv. rožnega venca, in vedno in povsod ostani pri vas blagoslov Boga: Očeta in Sina in sv. Duha!

Zvel. Andrej Bobóla,

slovanski sv. mučenec, veliki poljski misijonar in ud Jezusovega društva.

(Njegovo življenje, smert redkega mučenca in čudeži.)

Spisal po izvornikih Alfons Luznik.

(Konec.)

§. 7.

(Pogreb in čudeži.)

V kakih časih je bila ta smert pred Gospodovim obličjem, hotel je Bog sam pokazati. Še razsajajo divjaki na grozovitem morišči, ko komaj zatisne mučenec oči, nenavadna bliskova svitloba zasije, na kar kozaki, grozno preplašeni, na vse kraje zbeže. Janovski prebivalci pa, oddihnivši se od prvega osupa, v velikih trumah pri-

hité na mučišče, da vidijo predragega merliča, in eni iz usmiljenja, drugi v spoštovanjskih občutkih bridko tarnajo in zdihujejo: „Oh, umorili so svetega mašnika, umorili so svetnika!“ Tudi potoški glavar, Karol Roper, ko nečloveški umor zvé, ne brez solzá v očeh milo zdihne: „O, sveti mučenec!“ ko se togota razkolnikov nekoliko poleže, prenesó v Pinsk strašno razmesarjeno mučenčevo truplo, katero, da si je več dni pod milim nebom ležalo, vendar nobenega neprijetnega duhá ne daje. Tukaj, v navadno rakev položen, se pridene ranjikim očetom. Pri pokopu bil je navzoč razun mnogih veliko let pozneje v pravdah in apost. komisijah zaslišanih prič, že imenovani o. Jan. Lukaszewicz, ki je ravno dijakoval na kolegiji Jezusovega društva, in kateri je postal pozneje važna priča v vilenski pravdi. Izverstno katoliško poljsko ljudstvo je znalo dobro ocenjati nepopisljive zasluge svojega apostola, ker je še po dolgih letih govorilo o njem kakor o še živečem človeku. Pa tudi je število po njegovi priprošnji doveršenih in pozneje izpričanih čudežev in podeljenih milosti toliko, da nikdo ni z večjo pravico zaslužil slavnega naslova čudodelca, s katerim ga časté v poljski deželi. Samo v pravdah in komisijah je 260 čudežev zaznamovanih, večinoma doveršenih na neozdravljivih bolnikih, ne gledé onih, ki niso prišli na juridično videlo. Tudi njegovo sv. truplo se je našlo po preteku 45 lét v onem stanu, v kakoršnem je bilo v grob položeno, po polnem ohranjenju, a šireče krog sebe sladko rajsko vonjavo, čeprav ni bilo nikdar pomaziljeno, in je ves čas ležalo v temnem zatohlem prostoru. Ta neoskrunjenost se je koj priznala kot nadnarurna, in poterdili so jo kot tako tudi v Rimu trije sloveči medicinski profesorji, Pascoli, Tarozzi in Marcangeli. L. 1702 dné 19. aprila prikaže se ranjki Bobóla Martinu Podleskemu, rektorju pinskega kolegija, ki je v stiskah pred kozaki iskal patrona za svoj zavod; oblečen je bil kot jezuit in govoreč: „Jaz sem Andrej Bobóla, in bom patron tvojemu kolegiju“, na kar prikazen zgine.

Na rakvi, katero so našli, je napis. „P. Andreas Bobóla — Societatis Jesu — A cosacis occisus.“

Več papežev, kakor: Urban VIII, Inocencij XI, Klemen XII, Benedikt XIV, Gregor XVI, je dalo vpríčo dostojanstvenikov in zvedencev v obrednih kongregacijah, in marsikdaj med veliko slovesnostjo to stvar preiskati. 25. jan. l. 1835 je izdal Gregor XVI dekret, v katerem je pisano: „constare de miraculo in secundo genere, seu de incorruptione miro cum odore corporis V. S. D. — Poslednjič bil je A. Bobóla pod blagim Pijem IX 30 okt. l. 1853 v vaticanski baziliki slovesno zveličanim prištet in razglašen. Slava!

* * *

Zvel. Andrej, čigar priprošnja toliko veljá v nebesih, priprosi tudi, da se brezštevilni razkolniki že skoraj zavedó in poiščejo naročja edino zveličavne katoliške Cerkve!

V prid sv. rožnega venca.

Zopet letos so sv. Oče Leon XIII ukazali nadaljevati molitev sv. rožnega venca. Pisanje zbora za svete obrede veljá za vesoljni svet in ima nekako naslednji pomen.

Izmed gostih tamín, zmót in hudobij kakor gotovo upanje izhajajočega rešenja že sije vdanost in zanesljivost do velike Božje Porodnice. To upanje se je

rodilo in se poživilja v kerščanskih ljudstvih s pogosto molitvijo sv. rožnega venca. Ona namreč je bila o vseh časih naj krepkejši pomoč sveti Cerkvi in družbinstvu za razdjanje moči svetnih in peklenskih sovražnikov.

Beseda našega sv. Očeta papeža Leona XIII (po Njih apostoljskih pisanjih, posebno uno: „Supremi Apostolatus officio“ od 1. sept. 1883), ki je bila izrečena za vse okrajine svetá, je kakor božje seme padla v dobro zemljo in je povsod obrodila stoteri sad, akoravno je drugod zarad presilno terdih serc padlo na kamenje in med ternje in je bilo dozdej poteptavano in zaduševano.

Po vsem svetu so verniki, zedinjeni s svojimi pastirji, praznike in mesec rožnovenski z veseljem in goreče obhajali. od solnčnega izhoda do zahoda so za rešenje zmotenih, za hude potrebe Cerkve in družbinstva klicali Marijo, ki je kakor neugasljiva luč razljljala žarke svojega usmiljenja, se vsem brez razločka dajala uslišati, vsem se predobrotljiva skazovala, vseh v potrebah se z neko naj obširnišo priserčnostjo usmiljuje („S. Thom. Episc. Valentin.“)

Tudi nas ne osramotuje upanje doseči zmago, naj več zato, ker s prečudno molitvijo Marijinega rožnega venca se Bogu skazuje prelepa nabožna služba in polno spoznavanje kerščanske vere. Ker namreč rožni venec ima v sebi vse skrivnosti Kristusove in njegove deviške Matere, obsega vso sveto vero. To pa ravno je zmaga, ki premaguje svet, naša vera. (1. Jan. 5).

Sv. Oče so zarad tega močno veseli in torej toliko bolj živo vse pastirje sv. Cerkve in vse Kristusove vernike opominjajo. da naj še z gorečniši vdanostjo in zaupanjem sterpé nadalje v tem, kar so začeli. Zahtevaje naj prosijo preslavno Kraljico mirú, da vsled tolike milosti, ki jo ima pri Bogu, naj razdéne satanovo gospostvo, ukrotí grozni vihar sedanjih hujáv, premaga verske sovražnike in premetavani skrivnostni čoln Petrov pripelje k doželjenemu miru.

Vsled tega sv. Oče papež vse spet določijo, dovolijo in ukazujejo, kar so v tej reči prešnja leta in poslednjič 26. avgusta 1886 po zboru svetih obredov za mesec oktober v češčenje Kraljice sv. rožnega venca določili, dovolili in zapovedali.

Ker pa praznik sv. rožnega venca narodi s posebno častjó in posvečevanjem obhajajo, in ker se to posvečevanje obrača na vse skrivnosti življenja, terpljenja in poveličanja Jezusa Kristusa, našega Odrešenika in njegove brezmadežne Matere: so sveti Oče hotli to rastočo vdanost še bolj pospešiti in očitno to češčenje pomnožiti ter so imenovani praznik in dnevnic rožnovenske Božje porodnice, ki zadene na nedeljo 1. oktobra, povzdignili in so zapovedali, da naj se znanprej po vesoljni Cerkvi obhaja po cerkvenem redu druge stopinje, tako da se ne more prestaviti na drug dan, razun ko bi se nameril praznik višega reda.

To na zapoved sv. Očeta 11. sept. 1887, v praznik presv. Marijinega imena. (Kardinal Bartolini, predsednik odbora za svete obrede.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Naši državni poslanci so v ponedeljek odrinili na Dunaj. V torek, 11. t. m., se je zopet pričel državni zbor. — Delegacije se menda pričnu 26. t. m.

Gosp. Jož. Jerič je odstopil in gosp. Ign. Žitnik prevzel odgovorno vredništvo pri „Slovincu.“

Novosti. Zlatomašnik sveti Oče Leon III.

Spisal A. Kalan. na svitlo dala in založila „Katoliška družba.“ Knjižica s 40 stranmi ima na čelu podoba papeža Leona XIII in obsega popis njegovega življenja bolj ob kratkem, ter za vodom Leonove mlade leta, potem njegovo poslanstvo v Beneventu, v Perudžiji, v Belgiji; njegovo škofovstvo v Perudžiji; kakor kamernika rimske cerkve; kakor papeža, kakor učenjaka, kakor državnika, kakor očeta katoliškega svetá in kakor prijatelja molitve, sklep je pesnica: Očetov praznik. Cena 12 kr. — To je lep in prav koristen spominek za zlato mašo Leona XIII, ki naj bi si ga oskerbeli v vsaki družini.

„Uzgojoslovje za učitelje i učiteljske pripravnike.“ Po naj boljih pisateljih sestavil dr. Ant. Jeglič, kanonik verhbosanski. V Sarajevu 1887. — Ta knjiga obsega 249 strani, v bosanskem — ali sploh rečeno — v hervaškem jeziku, je zares zlata vredna in se ne more dosti priporočiti gg. učiteljem in pripravniškim učencem tudi po Slovenskem. Sedanja mladina se rada ozira na jugoslovanstvo; naj toraj ne pregleda tega dela, iz kterega je kos veliko dobrega naučiti se — že v jezikoslovnem, koliko bolj pa še v duhovnem oziru. Zakaj kdor pozná izverstnega in učenega našega rojaka dr. Jegliča, bode gotovo kaj dobrega pričakoval spod njegovega peresa. On je sicer rabil tudi tuje pisatelje zraven domačih, pa delo se mora imenovati domača sadica. Glavna reč pa je ta, da sedanje odgojne knjige za pedagogije so saj po velikem ali večem delu tuje sadice, prevejane z liberalnim in protestanškim duhom, pri čemur se um in serce lahko navzame nazorov, ki niso koristni ne učiteljem in ne učencem; ta knjiga pa je zmožna neljube in nekoristne, ali celo strupene misli in nazore odpraviti ter s pravim duhom navdajati gojitelje mladine in pa gojence. Želeti je in prizadevati si prijateljem naroda, da bi se ta knjiga prav močno razširila tudi med Slovenci. Cena samo 60 kr.

Einspieler — zlatomašnik. Spominska knjižica. Vredil Andr. Kalan. V Ljubljani 1887, v „Katol. tiskarni;“ založil slavnostni odbor. Lična knjižica obsega pozdrave, popis slavnosti, cerkveni govor, nagovor zlatomašnikov, slavnostni govor, čestitanja škofovske in premmnoge druge vošila, zahvalo zlatomašnikovo in odborovo. Čeden spominček je za verlega Mr. zlatomašnika, kteremu Bog daj še mnoga leta, in za Slovence, zlasti koroške, kterim Bog ohrani vero, dom, cesarja!

Festschrift zum 50jährigen Priesterjubiläum z napisom:

Leo XIII.

Seine Zeit, sein Pontificat, seine Erfolge. Von Dr. Bernard O' Reilly. J. P. Bachem, Köln. — Velika osmina, 474 strani, prekrasna oblika z mnogoštevilnimi prelepimi podobami. V „Katol. bukvarni.“ Cena 7 gld. 44 kr., v krasnem usnjatem zvezku pa 9 gld. 92 kr. — Zares, lep spominek.

Iz Rodika. — (Sv. misijon.) — Draga „Danica!“ Blagovolila si napovedati naš misijon. Naznani tudi, kako se je izvršil. Že lansko leto smo želeli imeti to slovesnost v spomin stoletnice obstanka tukajšnje fare, ktera je popred spadala kot podružnica pod staro faro Brezovico; ali nesrečna kolera nam ga je zaprečila. —

Hvala Bogu! 23. septembra t. l. došla sta dva misijonarja, prečast. oo. Ant. Geršak in Franc Javšovec, lazarista od sv. Jožefa nad Celjem. Koj drugi dan, v saboto zjutraj, začela sta pobožnost z otroci in popoldne bil je poklic sv. Duha, ter začetek za odrasčene. Nadaljeval se je poduk skozi osem dni, vsaki dan po

trikrat s prepričavno, do serca segajočo, milo in ljubeznjivo, pa pretresljivo besedo, tako, da se je ljudstvo začelo zares ogrevati in vedno bolj obilno dohajati v cerkev. Opustilo se je poljsko delo popolnoma, delavniki postali so prazniki. Zares čudno moč ima sveti misijon. Dolge spovedi se opravljajo in omehčajo terda serca vernih, sladki mir zavlada v znotranjem, marsikteri se prepriča, da je odložil težko butaro, katero je nosil leta in leta. Gnada Božja dela. Kdor ne verjame, naj poskusi in prepričal se bode. Vsih 9 dni bilo je prav spodbudno v cerkvi, ali čez vse ganljivo predzadnji dan pri ponavljanji kerstne obljube in odpuščanji med saboj. Menda ni bilo očesa brez solze, ko smo pred izpostavljenim presv. R. T. očitno in glasno naznanjali, da si eden drugemu odpuščamo. Kaj hočem reči o zadnjem dnevu, ko je čez polovico faranov po ponavljanji spovedi med petjem in slovesnim zvonjenjem prejelo sv. obhajilo; otroci od 16. leta in več odrasčenih bilo je zaradi bolehnosti, starosti in drugih vzrokov med tednom obhajanih. V nedeljo (2. oktobra) popoldne pri blagoslovljeni misijonskega križa in pri procesiji zopet kako spodbudno. sosebnost pa še, ker jih je mnogo došlo iz sosednjih fará in kaplanij, res, reči se smé, blizo pol drugi tisoč ljudstva s 7 gg. duhovni vdeležilo se je procesije, ko je domačih, brez kaplanij, le 600 obhajancev, ako bi nihče ne bil ostal za varha. Veliko je pripomoglo k spodbudnosti med misijonom krasno petje prelepih misijonskih pesem, ktere niso le domačih, ampak tudi ptujce globoko ginile. Več sosednjih gg. duhovnov je nam veselo in s trudom prihitelo pomagat spovedavat, in tako je tudi več ptujcev zamoglo sv. spoved opraviti, kakor so želeli. Hvala preserčna vsim čč. gg. duhovnom! Gotovo ta sv. misijon brez dušne koristi ostati ne more. Rado se sicer očita, da se pozabi in ljudstvo zopet v mlačnost zaide, ali opomniti je, slabi smo, prositi moramo stanovitnosti, za kar se vsim prijateljem priporočamo. Da nas je sv. misijon zares pretresel, naj kažeta le dva izgleda: V nedeljo večer po sklepu hoteli so nekteri ptuji razposajeni mladenči skozi vas idoč po svoji navadi razgrajati; ali ni se jim dopustilo, zabranili so domači. Čez tri dni potem bilo je ženitovanje in nevesta, akoravno uboga, najela si je 4 godce, ali — glejte serčnost naših kerčmarjev, kterih nobeden ni hotel godcev pod streho, tudi za veliko svoto novcev ne, tako morali so še tisti večer oditi na dom ženinov v drugo faro, ko bi bili drugač celo noč nemir delali, domačo vas gerdili in še le drugi dan nevesto na novi dom odpeljali. Hvala priserčna. Vama preč. gg. misijonarja za tako prepričalnost! blagoslov Božji naj Vaji spremlja, kjer koli bodeta sv. misijon obhajala! Nam pa naj bode Bog za pretečeno milostljiv, za naprej pa naj nam dodeli prave stanovitnosti v dobrem, da ne pozabimo storjenih lepih sklepov.

Imamo pri nas tudi že nekoliko tretjerednikov in upati smemo, da zdaj po sv. misijonu se bode še marsikteri oglašil, da se tako spolnuje želja sv. Očeta Leona XIII in našega mil. gosp. škofa Janeza Nepom.; zraven pa začenja pravo spodbudno kerščansko življenje; ker gotovo je III. red najboljši pripomoček zoper pregrešno razsajevanje in druge velike pregrehe.

Amerika. Iz osebnih pisem so nam došle naslednje novice:

Prečast. gosp. dekan Trobec se je ali se bo v kratkem preselil v Št. Pavel na neko nemško faro, kjer bo treba vse z novega začeti. Nimajo namreč ne cerkve, ne duhovske hiše, ne šole. Bridko je ločenje, ker bil je gosp. dekan že 21 let v Vabašah in kakor vse kaže, morajo ljudje močno žalovati po tako dobrem in gorečem dušnem pastirji.

Drugi naš predrag rojak, preč. g. Jan. Solnce, se je čez 7 lét podal pogledat v svojo domačijo; 3. t. m. je dospel v Queenstown na Irsko, in želel je ogledati ta otok, od koder je največ njegovih farmanov. Dva dni se je imel tam muditi, potem potovati čez morje na Angleško in dalje čez morje na Francosko. Zapustil je bil Novi Jork 24. sept. ob enajstih dopoldne.

PACTEN.

Jurispatronatus.

Paroecialis et collegialis ecclesia S. Mariae Vinculorum in pago S. Piero sopra Patti erecta, olim praeter undecim canonicos et archipresbyterum parochum, communia quoque Sacerdotum constabat, qui Archipresbyterum in curae servitium coadjuvabant. Hodie vero a civili gubernio bonis omnibus expoliata, ac communia ipsa penitus suppressa, vix Archipresbytero supersunt libellae 282 pro congrua paroeciali.

Inter haec templi etiam fabricam fatisci; imo in dies ruinae indicia praebere, ita ut omnes timor occuparet ne rueret.

Haec inspiciens nobilis familia Orioles, quae antiquus loci feudataria, prout narratur, collegiatam fundaverat et pluribus legatis et beneficiis ecclesiam donaverat, modo eandem ecclesiam collabentem restitui ac decenter ornari exoptans, in promptu habet 5 vel 8 millia libellarum, quibus fatiscentes aedes refici posse praevideatur. Attamen haec adpromittens dominus D' Orioles postulat, ut S. Sedes sibi suisque haeredibus in perpetuum concedat juspatronatus in dictam ecclesiam cum omnibus adnexis juribus et honoribus nimirum, sepulturae, odeli ac praesertim nominandi archipresbyterum parochum. Imo in novissima concordia cum Episcopo de mandato S. C. composita, spondit a prima Archipresbyteri praesentatione congruam quoque paroecialem annuis libellis 150 aucturam. Praesul Oratoris preces commendans quam citius exaudiri efflagitat, urgente templi reparatione.

* * *

Jam vero Oratoris favore in jure observandum est, quod ad acquirendum juspatronatus, ut ait Fagnanus in cap. Quoniam De jurep. num. 49, „non requiritur, ut una eademque persona fundet, construat et dotet Ecclesiam, sed satis est, ut unus det fundum, alius aedificet, et alius assignet dotem de consensu dioecesani.“ Cui assentitur cap. 25 h. t. Trident sess. 25 cap. 8 De reform. Maschat in Canonicis institutionibus lib. 3. 38, q. 1 n. 4 docens: quod „ad acquirendum juspatronatus sufficit unum ex tribus praestare, vel fundare, vel extruere, vel dotare.“ Et concinunt Ferraris v. Jurepatr., Reiffenstuel cod., tit. aliique.

Nedum vero qui ecclesiam fundat, dotat aut construit juspatronatus acquirit, sed qui collapsam suis sumptibus restituit, aut qui dotem deperditam beneficio iterum confert, hic quoque juspatronatus in ecclesiam aut beneficium obtinet, Glossa in cap. Quoniam 3 De jurepatr. Quin imo sive in primo sive in secundo casu ipso jure juspatronatus acquiritur, uti passim DD. tradunt iuxta in cap. Nobis 25 De jurepatr. juncta Glossa ad cap. 9 De consecr. dist. 1.

Cum igitur in themate Orator ecclesiam S. Mariae Vinculorum collabentem reficiat, paroeciam redditibus exhaustam iterum dotet, dubio procul patronatum adipisci tenendum est. Et eo magis si considerentur praecedentia ejusdem nobilis Orioles familiae merita, una cum praesenti ecclesiae necessitate, cui aliter provideri

non posset; quod profecto consulit ad patronatum concedendum vel recognoscendum.

Neque insufficientia et espnabilia dicantur quae Orator offert ad patronatum acquirendum; siquidem Tridentinum sess. 25 cap. 9 De reform. non obscure innuit ex augmento dotis juspatronatum acquiri posse; et aliunde 150 libell. congruae paroeciali in casu adjunctae, satis sunt ut haec legalem 100 scutorum summam attingat.

* * *

Nihilominus ex adverso utrum reparatio ecclesiae et augmentum beneficiorum dotis sufficiat ad patronatum de jure acquirendum, res certa non est; imo DD. contrariam potius tenent sententiam. Ita Ferraris v. Juspatr. expresse docet, „si ecclesia non sit penitus destructa, sed solum in aliqua parte, ex refectione vel reparatione illius non acquiritur juspatronatus.“

Similiter ib. n. 26: „qui non tribueret dotem sufficientem non diceretur patronus, sed tantum benefactor ecclesiae, ut expresse declaravit S. C. apud Garciam De benef. p. 5 cap. 9 n. 51 his verbis: Dotans insufficienter, quod arbitrabitur Episcopus, non acquirit juspatronatus, sed dicitur benefactor.“ Unde breviter Cl. D'Annibale tom. 3 Sum. th. mor. n. 27 not. 23 „Juspatronatus... acquiritur fundatione ipso jure... et non ex supplemento dotis.“

Et merito quidem, nam ait Tridentinum cap. 9 sess. 25: „sicut legitima patronatum jura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare aequum non est, sic etiam ut hoc colore beneficia ecclesiastica in servitutem, quod a multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum.“

Hinc non desunt gravis notae Doctores, qui tenent ad patronatum de jure acquirendum necessarium esse tria haec copulative concurrere, dotem, aedificationem et fundum. Ita Pitonius in alleg. 54 De contr. patron. n. 24, ac firmant Fagnanus et Pignatell.

Verum si dotis augmentum, et aliqualis ecclesiae reparatio non sufficiunt ad patronatum ipso jure tribuendum, saltem vero justam causam S. Sedi praebere possunt, ut ex privilegio concedatur. Attamen hac quoque in re caute omnino procedi solet. Audiatur sane Tridentinum sess. 15 cap. 12 de reform. „Nemo etiam cujusvis dignitatis ecclesiasticae vel saecularis quacumque ratione, nisi ecclesiam, beneficium aut capellam de novo fundaverit et construxerit, seu jam erectam, quae tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis et patrimonialibus bonis competenter dotaverit, jus patronatus impetrare aut obtinere possit, aut debeat.“

Hisce perpensis ad propositum

DUBIUM.

An et quomodo patronatus concessionem locus sit in casu.

Emi Patres die 2 Aprilis 1887 respondere censuerunt:

Quoad ecclesiam affirmative, facto verbo cum SSmo: in reliquis negative.

Razgled po svetu.

Na Dunaju so imeli une dni higienski ali nek zdraviloslovni zbor. Mnogo so govorili v domačih in tujih jezicah o blagi skerbi za zdravje. Tudi šnopsu so gorke pridevali. Nekdo je zelo obžaloval, da tudi med vseučiliščnimi študenti se nahaja šnopsarstvo. Celo japonski poslanec je govoril, in sicer v nemškem jeziku,

ter milovaje terdil, da tudi na Japonskem ne napreduje „higiena.“ Švicarski poslanec je rekel, da šnopsarija je nasledek današnje preveč liberalne odgoje. Posebno živo je kamniški zdravnik gosp. Gavster popisoval žalostni stan, kakoršnega žganjarstvo napravlja in rekel je, da leto na leto se množi žganjepivstvo in Avstrija se bliža prav žalostni prihodnosti, ako ne bodo še do časa mladine odvernilo od žganjepije.

Seidel Kraljevogorski je terdil, da zdraviloslovstvo mora pobijati to toliko zlo v družinah, ki končuje telesno in duhovno življenje. Treba torej pred vsem drugim ljudstvo podučevati, kako silno žalostni so nasledki žganjepivstva in potem po treznostnih društvih odvracati ljudi od tega strupa, vstanovljati očitne kuhinje, v katerih se žganje ne daje, ljudske kavane, kjer se ne dobivajo žgane pijače.

Vlade od svoje strani morajo zatirati to hujavo z velikimi davki, ktere naj nakladajo na točenje žganja, znižujejo pa naj davek na zdrave pijače. Mladino pa je treba posebno odvracati od tega strupa, ter naj jo nadzorujejo v tem oziru starši in učeniki. Ne daje naj se denar in svoboda takim, ki utegnejo to zlorabiti. Delavcem naj se žganje nadomestuje z družimi zdravimi pijačami, kakoršne človeku dajejo moč, ne da bi ga oslabljevale. Ne dopusti nikar naj se toraj točivcem žganja k tovarnam, polajša pa naj se prodaja pravega vina in zlasti jedil.

Higienci so poslednjič sami djansko poskerbeli za svoje lastno zdravje, ker kacic poldruga stotina se jih je po sklenjenih obravnava h zbralo k ličnemu obedu.

Po kakošnem podstavnem načelu ima državni zbor, ki se je zopet sošel, dalje postopati, da ne bo po vetru mahal, to se zdaj vpraša? Vsi umni spoznajo, da prostomišljaštvo (liberalizem), ktero se je nekaj desetletji tolikanj šopirilo, se je pokazalo nezmožno, lažljivo, kužljivo in pogubljivo za družbinstvo in je torej pri vseh pametnih odgospodarilo, ako se neče človeštvo popolnoma pokopati. Eno prvih zahtevanj je torej svobodna cerkev, verske šole, in druge vravnava, verska odgoja. Prostomišljaštvo je napravilo hude rane, ki se morajo celiti, kolikor je še mogoče.

Pot do olike se mora revežu zljajšati, silne šolske davščine jenjati, preobloženje z neštevilnimi šolskimi tvarinami — že celo v naj nižjih razredih — zmanjšati, ter skerbeti, da se ne bode mladina ugonobavala v letih, v katerih je treba telesno moč dobivati in se vterjevati itd. —

Bulgari se gibljejo tudi v cerkvenem oziru Ravnokar so iz Filipopola poslali papežu adresu (pismo vdanosti), v katerem pravijo: „Kerščanska vera, ktero sta ss. aposteljna Ciril in Metod med slovenskimi narodi razširila, bila je tudi vera naših očetov in nam je ostala, akoravno se je — žali da — znatna množica naših sorodnikov odločila od tega pravoslavnega in resničnega (namreč katoliškega) veroizpovedovanja, kterega stolnica se nahaja v Rimu, slavnem od starodavnih časov. Časi pa nas niso ločili samo v cerkvenem oziru, temuče so tudi razkosali našo domovino, in morala je mnoga stoletja preživeti v polni negotovosti. če je kdaj še odmenjena srečniši prihodnost. — Hvala Bogu pa, da je prišel čas, ko smo se začeli zedinjati kakor udje enega naroda, kakor deli ene države. Ta okoliščina nas tudi budi obračati misli na zedinjenje v cerkvenem oziru pod škitom naše svete Matere katoliške Cerkve.“

Pri volitvah v državni zbor (sobranje) je vlada zmagala z 250 glasovi proti 40 nasprotnikov. To je nepričakovano in ne moremo reči družega, kakor: Bog daj srečo tudi za prihodnje! Vsak pošten katoličan

mora imeti sočutje za ta blagi narod, ki želi priti že enkrat k pokoju, kar bi se zdaj utegnulo zgoditi, ako bi inostranstvo vmes ne drezalo. Tudi v verskem oziru je lepo nastavljeno, ker knez je katolišk, vdan papežu, in ves narod — več milijonov — se nagiba h katoliški Cerkvi. Ali ni to bolje, kakor da bi bil kak brezverski azijat prišel na bulgarski prestol? Rusija pa, ktera ima čast, da je Bulgare rešila, naj zdaj svojo veliko dušnost skaže s tem, da jim privoši in dopusti svobodo in samostojnost.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

V splošnji namen so za mesec oktober (vinotok) priporočeni v molitev:

a) Glavni namen:

Tretji red sv. Frančiška.

b) Posebni nameni:

20. *S. Janez Kancij.* Stan kat. učenjakov; rešenje šolstva od prostozidarskega vpliva.

21. *S. Uršula.* Dušna in telesna nadloga ženske mladine, posebno po velikih mestih; uršulinke in vsi ženski redovi, ki so se vzgoji posvetili.

22. *S. Kordula.* Večja resnoba in marljivost v presilno važni vzgoji otrok; delavci po hribih in jamah; hudo skušani.

23. *S. Janez Kap.* Duhovno pastirstvo po vojašnicah in vojaških bolnišnicah; prav veliko zaničevalcev vere in premnogi nečistniki; tovarne.

24. *S. Rafael.* Da bi se čislala kerščanska pravila o zakonu in družini; velika obče-koristna početja v Bogu navdašenih mož; keršč. kupčijski stan.

25. *S. Marjeta Alak.* Da bi se ta blažena za sveto razglasila; čverst prospéh Serca Jezusovega bratovščin in molitvenega apostoljstva; pravni prepir zbog nekega pokopališča.

(Konec nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neki jetnik za dušno in telesno pomoč.

Lepa žetev za duše v vicah je v mescu oktobru, ako se pomisli, da samo v Ljubljani je vsak dan na tisuče ljudi pri rožnem vencu po cerkvah, in ako jih je le polovica ali tretjina v takem stanu in tako pobožno molijo, da se morejo odpustkov vdeležiti ter jih darujejo za duše v vicah: koliko duš se lahko vsak dan reši, ker dobí vsak molivec 7 lét in sedemkrat štirideset dni odpustka vsaki pot! In če je kdo saj desetkrat v mescu pri tej molitvi ter ss. zakramente prejme; koliko popolnih odpustkov se lahko nakloni dušam v vicah! Pa koliko pomoči se sprosi za spreobrnjenje grešnikov,

krivovercev, razkolnikov, za odvernjenje nesreč! Jasno je tedaj, zakaj da se sv. Oče papež tako zelo veselí roženkranske molitve mesca oktobra, oziroma decembra.

Iz tedenske torbice.

Šolski barabovič. „O gospod, naj mi kupijo bukve, ne smem v šolo, če jih nimam, učiti se ne morem.“ . . . Gospod se usmili in mu tiste groše dá, toda knjigo mora prinesiti pokazat. Barabovič gre in ni ga nazaj. . . Dobrotnik gre prašat v bukvarno, če je malo prej deček prišel po to in to knjigo. . . „O ne:“ je odgovor. Taka tatinstva so mnogotera in teza škvarna mladi „lumpi“ so zreli za — delavnico? O ne; ampak za dobro namočeno šibo in za post, kajti prisilne naprave zrelega hudobneža malokoga poboljšajo.

Od kod je pomanjkanje duhovnov? Pregovor pravi, da

Šiba novo mašo pôje.“

Dandanes pa šiba premalo pôje; zato se tudi nova maša manjkrat poje. Že marsikteri učenci z dežele, ne le iz mest, še mokri pod nosom, so že lažujivi goljuhi in tatinški zanikarneži. Zgledov se ne manjka.

Kako šnopsar odgoja svojega otroka.

Deček. Gospod, prosim naj mi kupijo I. berilo za šolo, ga moram imeti.

Gospod. V katerem razredu si?

Deček. V tretjem.

G. Kako se pišeš?

D.; sej so tudi oče doli spodej; ne morejo si nič zaslužiti, roko so imeli vso poterto, vse kosti so jim ven pobrali itd.

G. Naj pridejo oče gori; otroku se ne daje denar.

Deček pride z očetom, ki je znan šnopsar prvega reda, vendar to pot je viditi trezen. Oče poterdi, da je res bukev potreben, pa imenuje druge, kakor jih je imenoval deček.

Gospod vidéč, da se besede ne vjemajo, meni pa, da morajo doma lačni biti in za poskušnjo dá desetico, da naj kupita za 5 soldov kruha, da bodo imeli zvečer domá; 5 soldov naj pa nazaj priuese in kupljeni hlebec pokazat.

In konec te dogodbe je, kakošen?

Taki, da dorotnik ni vidil ne hlebca in ne 5 soldov, ne šnopsarja očeta in ne izurjenega mladega sleparja.

Mladi tat, ki si ubogi delavki kertačo ukradel, ti černa duša! — zaslužiš, da bi se 30 ur postil, kdor jo je od lažujivega potepuha za par grošev kupil, pa 60 dni! . . . Današnji svet je pozabil, da vsaka tatvina in krivica bo morala biti „do zadnjega vinarja povernjena.“

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Družba katoliških rokodelskih pomočnikov je preteklo nedeljo vedrila obilno pričujoče občinstvo z večerno veselico v proslavo godu presvitlega cesarja Frančiška Jožefa I. Začela se je z nekterimi prav čversto odpetimi pesmimi. Med njimi se je prav dobro podala deklamacija „Franc Josip rešitelj,“ ko je gosp. Verovšek pripovedoval, kako je bil usmiljeni cesar na Tirolskem potolazil in iz stisk rešil neko družino, ko jo je bila zadela bridka škoda; na to pa so prav živo zapeli „cesarsko pesem.“ — Od gosp.

Keržiča vrvnana šaloigra „Pravda“ je obujala polno smeha, ko sta se dva kmeta sedem lét za jéz pravdala in pravdosrednike mastila, nazadnje pa se pri pipi in poliču sprijaznila ter v znamenje sprave požgala pisma, na kterih so bili poznajomani veliki počtevi za enega in za drugega. Kislo se je pri tem deržal advokat, češ, še 7 lét bi bila lahko tekla pravda: koliko bi se pri tem dalo zaslužiti!

Iz Ljubljane. V Alojzijevišču med prejšnjimi so ti-le gimnazijci: Benkovič Jož., iz Kamnika; Cestnik Ant., iz Čemšenika; Poljak Mart., Ljubljančan; Porenta Gašpar, iz Virmaž pri Stari Loki; Ušeničnik Aleš iz Poljan; Cvetek Jan., iz Boh. Bistrice; Gregorič Al. iz Lošk. Potočka; Meršolj Jan., iz Radolice; Pečijak Greg., iz Hinj; Pretuar Fr., z Dobrave pri Kropi; Stroj Al., z Dobrave pri Kropi; Terpin Jan., iz Železnikov; Bernik Fr., iz Št. Vida nad Ljublj.; Čemažar Jan., iz Selc; Dietaš Ant., iz Šturije; Hribar Vid, z Gornjega Tuhina; Kastelic Mat., iz Mehovega; Knava Fr., iz Lošk. Potočka; Kobljar Jož., iz Selc; Maselj Jan., s Priskovega; Nadrah Ign., iz Zatičine; Opeka Mih., Verhničan; Prosenec Fr., s Save pri Lit.; Rihtarčič Jan., Selčan; Štrukelj Jan., Šentvičan pri Lj.; Zdešar Ant., Horjulec; Žener Jož., s Kerškega; Bernard Jern., Ločan; Bleiweis Fr. in Peter, z Naklega; Čadež Ant., s Trate; Finžigar Fr., Brezničan; Krištof Jož., Verhničan; Remškar Val., Brezovčan; Lavrič Ant., iz Blok; Novak Jož., iz Gradca pri Podzemlji; Prelesnik Mat., Dobropoljec; Preželj Luka, iz Boh. Bistrice; Raznožnik Fr. Černoveršec; Tič Lor., Moravčan. — Na novo sprejeti: iz 3. lat.: Repinjec Jož., iz Boh. Bistrice; Širaj Andr., iz Metulj pri Blokah; Šmid Fr., z Gorenje vasi pri Šmart.; Valenčič Jan., z Male Fristave pri Zag.; Žun Val., Terbojic; iz 4. lat.: Jarec Al., iz Ajdovnice; iz 5. lat.: Berdnik Jan., s Šmarjetine gore pri Šmart.; Karljn Juri, Ločan; Šubelj Jan., Kamničan; — iz 6. lat.: Bajtš Jan., s Podbrezja; iz 7. lat.: Plantarič Jož., od Sv. Trojice pri Mokronovem.

V ljublj. uršulinskem samostanu je 9. t. m. o 1/23 popoldne v 98. letu svoje starosti umerla č. M. Uršula Apè, Ljubljančanka, potem ko je bila 73 lét v samostanu in že l. 1817 naredila slovesno obljubo. Ginljiv pokop je imela 11. t. m. ob 3 popoldne. Bog ji daj večni mir!

Število letošnjih ljubljanskih bogoslovcev: 80 jih je v ljubljanskem kn. šk. semenišču, 2 v Alojznici, 2 v Rimu, 1 v Gorici v sem. (zarad zdravja), 2 ekster-nista, *one, v sem. 87 starih*

Maribor. (Čč. šolske sestre.) Njih ekscelencija mil. knezoškof so 5. oktobra dali pri čč. šolskih sestrah v Mariboru 11 devicam samostansko oblačilo ter so ob enem sprejeli od ene, č. s. Benedikte Zupančič, slovesno obljubo. Svečanost je bila ginljiva in je bilo mnogo domače in tuje gospode v pričo.

Mladolaška varnost. „Oservatore Romano“ 24. sept. naznanja, da poslednji čas, so na Vatikan adresirana pisma dospela z oškodvanim pečatom.

Iz Amerike je prišel 13. t. m. zjutraj v Ljubljano prečast. gospod misijonar Jan. Solnce in mudil se bo v svoji domačiji kaka 2—3 mesce. — Tudi prečast. gosp. misijonar Pavlin pride to jesen od onod.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Razpisani ste duhovnji do 11. novembra: Podgrad in Cerklje na Dolenjskem. — Č. g. Anton Berce je dobil duhovnijo Št. Lampert, č. g. Jan. Virant pa duhovnijo Mokronog: Čast. g. Gothard Rot, duh. pom. na Verhniki, gre za administr. v Spodnji Log na Kočevskem.

Prestavljene so čč. gg.: Jož. Laznik z Dobrove na Verhniki; Jož. Škofic s Podbrezja na Dobrovo; Boštijan Elbert iz Škofje Loke v Podbrezje (ne v Vodice), in Leop. Picigas, sem. duhoven, v Kolovrat.

V bogoslovsko semenišče so sprejeti naslednji gg. novinci: Antončič Ant., iz Star. terga; Brešar Jož., iz Kamnika; Češarek Al. in Češarec Fr., iz Nemške vasi pri Ribnici; Erker Ferd., iz Srednje vasi pri Kočevji; Globelnik Jan., iz Škocijana pri Dobravi, Gregorič Rud., iz Andritz-a pri Gradcu; Hribar Ant., s Kerke; Indov Fr., Ljubljančan; Jakelj Val., z Doljega; Janež Dominik, iz Sodražice; Kalan Jan., iz Škofje Loke; Končar Matej, Ljubljančan; Kosec Matija, iz Vodice; Krumpeštar Fr., s Tunjic; Kunstelj Jan., z Gorij; Lovšin Jan., Ribničan; Matijan Jak., iz Št. Vida nad Ljubljano; Pavlič Fr., s Podgorja pri Kamniku; Pešec Fr., z Iga; Pfajfar Jan., Selčan; Povše Henr., z Dól; Rudolf Al., s Černega verha pri Idr.; Seigeršmid Jož., Iderčan; Steska Viktor, Ljubljančan; Tomè Jan., iz Dravelj; Ušeničnik Fr., iz Poljan nad Loko, in Zabukovec Jan., iz Loža.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Marko Černko, korvikar v stoljni cerkvi v Mariboru, gre za mestnega vikarja na Ptuj; č. g. Jožef Majcen, kaplan na Rečici, pride pa za korvikarja v Maribor. Č. g. Jože Dekort, kaplan pri sv. Križu poleg Slatine, gre za kaplana v Šoštanj; č. g. Vinko Čepin, kaplan v Šoštanju, gre za kaplana v Rečico. Č. g. Lovro Kramberger, kaplan pri sv. Križu na Murskem polju, postane kaplan v Slivnici pri Mariboru, in čast. g. France Murkovič, provisor v Šentilju v Slov. goricah, gre za kaplana v Zaverče.

Dobrotni darovi.

Za ubožne dijake: Čast. g. kaplan Tom. Potočnik 3 gld. — Gospa J. Sušteršičeva 5 gld. — Neimenovana dobnitnica 40 kr. — Čast. gosp. kapl. Mih. Arko 5 gld. „za dobre dijake in dobre zobé.“ — „Internus“ 1 gld. — Čast. gosp. Jož. Jerič 10 gld.

Za sv. Detinstvo: Z Ježice 20 gld. — An. Merzlikar 14 gld. 8 kr.

Za sv. Očeta: Čast. g. Tom. Potočnik 2 gld. — Iz spodnje Idrije posl. č. g. župnik M. Horvat 19 gld. za zlato mašo in 5 gld. za kelihe. — Postonjska fara po pn. gosp. kanoniku in dekanu J. Hofsteterji 64 gld. — Čast. g. benef. Jož. Lukanec 1 vel. šm. tolar. — Gospa J. Sušteršičeva 5 gld. — Iz Zaliloga 2 gld. (za kel.).

Za Marijanišče: Čast. gospodje izpraševanci 16 gld. Za Danski misijon: Neimen. po č. g. J. Potočniku 1 gld.

Za uboge s točo poškodovane Dolenjce: Loška fara po preč. g. župniku Bl. Sokliču 21 gld.

Za pogorelce v Strahinji pri Naklu: Loška fara po preč. g. župniku Bl. Sokliču 15 gld.

Za pogorelce v Ribnici: Loška fara po preč. gosp. župniku Bl. Sokliču 15 gld.

Za pogorelce v Vel. Pečah v St. Viški fari: Loška fara po preč. g. župniku Bl. Sokliču 15 gld.